

non reddendo malū pro malo. et reliqua/
que iugiter sūm preparādem animi et nō sp
p opis exhibitiōem veniūt obseruāda.

U Docuisti rursus orare nos te patrē nr̄m
celestē/ sub petitionū septenario/ in orōe
dñica. **C**ōtra septē peccata mortalia. que
sunt supbia/ira/inuidia/acedia/auaricia
gula/luxuria. **A**dversus q̄ pro purgatiō
ne et ornatu nr̄o/ptulisti virtutes septem
tres theologicas/initeres tibi soli. q̄ sunt
fides respectu tue veritatis/spes respectu
potētie.charitas respectu bonitatis. **E**t q̄
tuor cardinales/prudentiā/tpantiā/for/
titudinē/iusticiā. **Q**uibus i patria septes
dotes corrēdent.fidei visio.spei tētio.ca/
ritati fructio q̄ ad aiām. **C**laritas prudent
tie.tpantie subtilitas.fortitudini agilitas
iusticie imortalitas q̄ ad corpū. **C**on/
iunxisti p̄terea virtutibz istis/septē dona
tua/q̄ sunt.pietas.timor.scientia.fortitu
do.consiliū.intellec⁹ et sapiētia. **S**eptē
q̄z beatitudines elcūates nos ad p̄fectōem
nūerasti que sunt/paup̄tas spūs.mititas
luct⁹.esuries et sitis iusticie.misericordia.
mūdicia cordis.et pax. **M**isericordie vō
opa alia sunt corpalia septē.alia septē spi
ritualia q̄ duobz meritis cōpleta sunt. **L**ol
ligo.poto.cibo.tego.sano.visito.condo.
Corrige.duc tela.doceas.solare.fer.ora
Ampli⁹ vero cōstituta sunt p̄ te dñm et re/
demptorē nostrz septē sacramēta. **B**aptis
mus ad vitā spiritus/ō originale peccatū
Cōfirmatio ad robur fidei. **A**ucharistia
sacra/summe venerāda et colēda ad nutri
mentū spūs. **P**enitentia q̄z hñs tres pres
q̄ sunt p̄ritio p̄fessio et satisfactō/ō p̄cni
actuale. **D**atrimoniu in sup̄ ad filioz p̄/
pagatōz p̄ cultu dei. **O**rdines sacri ad hie
rarchicā ppli xp̄iani sanctificatōz. **E**xtrēa
vinctio cōtra egritudinē et peccatoz venia
liū contagionē. **S**eb cur ista corā te di
numerat puer tu⁹ bone iesu? **D**inumerat
ea sane vt nō penitus ingratus sit/imen/
selargitati tue. **U**t p̄terea salubres fruct⁹ q̄
sunt pax/gandiū cū reliqs.inde p̄cipiat te
donante quē exorat. **R**euelasti igit qd
credendū. **I**ussisti qd agēdū.doce q̄so ma
gis et magis qd reuelas.adiuuās incredu
litate meā.et da qd iubes opari. **D**a scire
posse et velle cū gratia tua ad gloriā maie/
statis tue et salutē ppriam.vt tādē sepat⁹
ab his q̄ a sinistris audituri sunt horren/
dissimā illam sententiā. **I**te maledicti in

ignē eternū. qz scz misericordie opibz ea/
ruerūt.colloce⁹ puer tuus a dextris audi/
turus cū ceteris electis tuis et misericordi
bus/iocundissimā illā vocē. **V**enite bñdi
cti patris mei p̄cipite regnūz quod vobis
paratū est ab origine mundi. **A**men.

Dialogus cui⁹ col **Æ**

locutores sunt milites duo vnus francus
alter anglus contrēdētes de q̄relis francie
et anglie. **N**ō apparet esse cācellarij.

Milites in heremo vallisclose/ si
bi inuicē obuiātes alterutrz cu
ias esset inq̄siuit. alter francus
alter anglus r̄ndit. **E**rgo in/
quit francus inimic⁹. **I**nq̄t angl⁹ in ven
tri limitib⁹ sum⁹/ sed pegrin⁹ arma bellica
deposui. **F**rancus. qd q̄ris. **A**nglus.
aie salutē. **F**rācus. tps nos monet. **A**n/
glus quotēnis es? **F**rācus. ānos non
hēo s̄z mors iam. l. ānis mihi pepci. **A**n
glus mihi pl⁹. **F**rācus quo p̄gis? **A**n/
glus pegrē. **F**rācu. soēs sum⁹ pegrini et
aduene/nec ciuitatē manentē habem⁹/ s̄z
futurā vtinā inq̄ram⁹. **A**nglus qd ergo
tibi videt de pegrinatōe nr̄a? **F**rācus
timeo qz p̄ vallē lachymarū discurretes/
dei indignatōz p̄curauerim⁹. **Q**uare?
F qz iuxta verbū ysaiē p̄pendo p̄ ea q̄ v̄s
deo. qz indignatio dñi sup̄ oēs gētes/ et su/
p̄ vniuersam maliciā eoz/ qz nata in hac
pegrinatōe erūna. **J**a tā fastidiosi eueni⁹
vt nesciam⁹ qd desiderare deam⁹ et in hoc
pugnam⁹/ cum iā sum⁹ hora cene/in q̄s fi
nes seculi deuenerūt/qz nihil ē qd restat/
debemus p̄tinescere ne temp⁹ gratie/qd
p̄esto est pereat.tamen de caducis certan
do/om̄ium nostrū cor:pora moriūtur et sa
lus aie dubia. **A**nglus imo certa. **F**rā
cus quare? **A**nglus qz mandato dei
principi nostro obedim⁹ q̄ nos cogit ad
bellū etsi moriamur/pro obediētia mori
mur dei mandato. **F**rācus. bellum ini/
quū est/ qz fundatū est in libidine domi/
nandi et voluptate ditandi tyrannica/ cō/
tra christianos et q̄ scienter peccat querit
sibi gebennā. **A**nglus. **E**rgo p̄cipi nō
obedientiam? **N**onne scribitur qui non
obedierit principi/morte moriamur. **N**ō
ne/cum inobedientia ero infamis/ ve/
cors? pusillanimis/ desertor milicie re/
puratus/immo de prodicione suspectus

Dialogus duorum militum

et reipublice inimicus. **F**rancus. **I**n iustis obediendum / non in iniustis. **A**ngl^o puto iustum omnem quod princeps consultus. cum suis pontificibus et satrapis precepit. **F**rancus quod ergo tibi prodest propria conscientia si per alienam conscientiam morti te exponis. **S**i christiana miles es / nonne christi actio / tua est instructio. cuius humanitas verbo exemplo humilitate et paupertate docuit atque iussit. **T**u autem quod apostatas a christo / cur christiani nomen usurpas. **N**onne dicit Qui diligit me / et non meum servabit. **N**onne mandatum legis consistit in charitate perfecta / dilectione dei et proximi. quod tenes que habes egentibus commicere et hoc non ignoras. **Q**uomodo ubi debes dare / audeas rapere quod tuum non est. **N**onne mandatum legis. **N**on contristare fratrem nec proximum. **Q**uomodo in tua libidine dominandi rapis contristaris et occidis et cuncta gladiatorum scelera committis contra christi legem doctrinam. **N**edum contra consilia et beatitudines seu virtutes. imo et precepta dei digito scripta. **Q**ui magis teneris obedire. an homini an deo. an iusto et eterno. an regi mortali. an regi creatori domino dominanti. **A**ngl^o. creatori magis. **F**rancus. ergo illi obedi et mandata eius super quibus nec rex potest dispensare. **A**nglus non solum oportet me alios sequi quia pena mortis est et infamia. si contradicam. **S**ed non minus ardebunt quod cum multis ardebunt. **A**ngl^o. gusti vendicam. **F**. **U**tere igitur consilio susanne. **S**is innocens sanguis iusti et reside cum christo. nec christiani nomen perdas. nec peripedas milicie gradum. **A**ngl^o. **N**on peripedo sed per militia exerceda / morti me exposui. **F**. **I**mmopotentia tua abuteris. quia militasti per hominem ad dei offensam et proximi. **A**ngl^o. **Q**uid vis me facturum. **F**. **F**uatur legem dei precepta / et sit tua milicia in infideles et dei precepta non observantes. militare per fidei christi et ecclesiam quam tuendam suscepit milicia. desistas a sacrilegiis et rapis / protege pupillos et viduas et aduenas neminem opprimas. **A**ngl^o. **V**iduas et orphanos facit guerra / quomodo protegam. **F**. **D**esiste ab illa. et milita per christo et defensione naturali ad iuriam impulsandam permissa. sed non offendas. si sic feceris fructum felicitatis proximi ac fame gloriam se reportabis / de proprio / penale atrocitate et eternam ignominiam ac perpetuam aggregabis. **A**ngl^o. **C**onsilium licet videat salubre. tamen quia frater quod mihi suspecti / quia forte ad nostram reprimendam miliciam hec dicitur illam times ne magis noceat. **F**. **D**eum timeo cui nihil potest latere / non vos anglicos iniquis frater persecutores. **A**

imo tortores vestros propter iniquitates vestras. **F**. imo persecutores quia propter iustitiam patimur. **B**erici sumus et magna erit merces nostra. regnum nostrum ab infidelibus / cum multo quesiverimus martirio et illud a deo cognovimus / quia spiritus misericordis fuimus non violenti tyranni. vos autem anglici / christianos impugnatistis et occidistis ut infidelibus vires augetis. et sic iustitia nostra et iniquitas vestra / notissima deo et mundo. **N**on ergo propter iniquitatem nostram a vobis torquimur / si propter iustitiam patimur et ita beati **R**ex autem vestrum contemnes dei mandata sicut per me in throno sic et in penis primatum obtinebit. **A**ngl^o. **C**uius culpa quiritur. **F**. **O**mnem vestrum tyrannum in libidine dominandi voluptate dominandi tyrannica a deo et eius mandatis apostatatum. **A**ngl^o. **E**rgo regis precipientis non milicie obediatis. **F**. **N**on teneris deum obedire. **A**ngl^o. **Q**uis potest regem nostrum corripere emendare seu retrahere. non nos subditi. **F**. **D**es si vultis possitis dissentire et quia omnes assentitis / omnes estis reus. **A**ngl^o. **Q**uis regem et nos possit corripere. **F**. **N**ullus propter summum vicium indubitatum pontificem. **E**rgo ille in culpa horum scandalorum videtur. et illi potest dici quod scribitur in figura. **ii** Reg. **ii**. **A**ustodivirum hunc et populum istum. quoniam si de manu tua lapsus fuerit / erit anima tua pro anima illius. **S**cire enim ipse quicquid regens debet quod sicut in throno primus constitutus est. sic et in penis si neglexerit iusticie opera et precepta exercere primatum habitus est. **E**t alibi verbum dominicum et propheticum ille quod de sanguine suo morietur. sanguinem autem eius de manu speculatorum requiratur. ad hoc enim officium est prepositus ut non parcat obiurgando peccata. **N**ec est a culpa alienus qui licet prepositus non sit quoniam multa arguenda vel monenda non vult negligit illorum vitans offensiones. nullum enim timere propter deum. **A**ngl^o. **F**orte vobis sumus flagellum ut corripiamus tanquam virga directiois. **F**. **N**on nego. et forte mala virga directiois / peioribus virga ferrea / bonis autem ad examinem virtutis sepe peritura. sicut sepe vidi ex eodem igne aurum rutilat / palea fumat / cibus coquitur. homo confortatur alio exultatione leditur. **I**taque vna virtus irruens. bonos probat et purificat / malos damnat vastat et extirminat. et in eadem afflictione mali deum detestantur / boni vero deum laudant et precantur. **U**t forte tanquam suos corrigit nos quod diligit me dedit. quia multis nocuit adversario caruisse si de Romanorum monarchia scribitur. **O**rbem

denictū victoz victrix vltā est luxuria. Et forte nob̄ patiētibz p̄sunt scādala. ve tñ ill p̄ q̄s scādala veniūt. **Uñ greg.** in mō. ex/ponēs illō **Job. xxvi.** **Sigātes** gemuerūt sub aq̄s maiores potentes altiores pp̄lo ab hūero sursum sicut scribit̄ de saul **Reg. x.** **Gemuerūt** sub aq̄s sub pōdere ppli. // **A** si deo nō placeret nō tād̄iu pateret̄ hec fieri imo puniret̄ aliq̄s. **F.** imo si oīa punirētur nihil seruaret̄ futuro iudicō et si nihil punirētur nulla dīna puidentiā crederet̄. et verē multi ex vestris offēns p̄niūt̄ur. **Nā** siue male siue p̄sere succedat punimī. qz malus in sua felicitate p̄niit̄. qz felicitate magis corripit̄. bonus autē nec bonis ex tollit̄ nec malis frangit̄. **Punirētiā.** qz per que peccat̄ hōz p̄ illa torq̄tur/nec est ip̄s gaudere dicit̄ dñs/sed z becicioz p̄io genita q̄ sunt oblectamēta peccati deo sunt iusticia illos puniēdi **Jō** dicit̄ ap̄ls q̄ eua nuerūt in cogitatōibz. induratū est cor in sapiēs. p̄pter qd̄ z de tradidit̄ eos in desideria cordis eoz. et in inuidicia vt afficiāt cōtumelijs corpa sua. et sicut p̄bauerūt/n̄ habere deū in noticia/tradidit̄ illos deus in sensum reprobū vt faciāt ea q̄ nō cōueniunt/certe puniūt̄ dū nr̄a gaudeant dāna sua desēt̄. **Fecistis** viduas z orphanos in frācia. certe z angliā necari sunt ex vestris centū milia cū suis principibz/nec q̄ sunt erūt in nūero. **A.** fateoz dicit̄ vsaieyeruz q̄ indignatio dñi z nō hēm̄ hic manentē ciuitatē s̄z futurā inq̄rim̄/s̄z quō ignoro **F.** qz ex deo nō es z inde verba ei nō audis nec attēdis. **A.** esse volo ex deo. **F.** celestē patriā iubz ille q̄rere q̄ est v̄ia veritas. z vita corpoz desideria p̄teri siue carnis. a mūdi glā declinare. aliena nō appetere. p̄pria largiri. si hec audiēs eceq̄ris/dei ciuitatē futurā adq̄res/ quā timeo te cū multis tuis amisisse aut saltē elōgasse. **A.** quare? **F.** qz antiq̄p̄i vestigia secur̄ es. z xp̄i vitā z doctrinā despectisti. **A.** in q̄? **F.** Fere i oibz v̄ijs tuis. **A.** specifica magis. **F.** xp̄s vita et doctrina p̄cepit̄ cū hūilitate c̄baritatē z volūtariā paup̄tatē vos at̄ p̄pter summā superbā nō p̄tenti regno opulētissimō/in libidine dñandi nō timuistis mittere manū vt occideret̄ xp̄s dñi z mēte sacrilega deserēt̄es deū/ipsi mādāta z p̄cepta offēdēt̄es cūcta nefandissimā scelera p̄petraistis tanq̄s veri mistri antiq̄p̄i. **A.** imo xp̄i qz ml̄tos facim̄ martires z paupes/q̄s diligit̄ de z tā

q̄s filij hoīm q̄ram̄ irā illis vt nostrā rem publicā augeam̄ z hoc faciēdo in q̄ demeremur. **F.** Necesse ē vt veniāt scādala. ve tñ illi p̄ quē terrā dedit vobis de sufficiētē i gratis/cur p̄ tātis donis ipen̄s a deo/mala repēdit̄. **A.** Que mala? **F.** Lūctā homicidia z alia infinita. **A.** Sine homicidijs nō possunt fieri bella. **F.** Ideo detestanda int̄ fr̄es. **A.** pariter occidimur nr̄a sorte. **F.** dignē vestra culpa qz iniuste bella puocatis/nos at̄ iuste repellim̄ iniuriā. et iō qz nō timuistis mittere manū ad occidēdū xp̄m dñi. sanguis tu sup̄ caput tuū. z icli ti israel sup̄ mōtes iterficiēt̄. z abijciēt̄ clypeus vestri antiq̄p̄i. **A.** Cur tantū detestaris homicidia? **F.** Quia vltimū terribiliū est mors/z deberēt sufficere vob̄ p̄phanis hoīb̄/alie astutie inq̄rēdo vestra libidine fastuosa sine tñ sanguis xp̄iani effusione. **Nōne** om̄e creatū tēdit ad sue speciei p̄seruatōez/cur oibz creatis estis crudeliores? plāte vegetabiles aiata bruta etiā ferocia oibz suis viribz igenijs cautel̄ suā p̄seruat spēm. z cū ab alia spē p̄sumat̄ vel ledāt̄ iu uāt se inuicē z cū nō p̄nt̄ signa doloris oñ dūt p̄lozāt̄ z vlulāt̄/vosāt̄ tanq̄s lupi rapidi famelici spēm hūanā q̄ntūcunq̄s de corā piā catholicā/vozare necare nō veremī **I**ntuere boues feroces porcōs z alia bruta q̄ntis viribz suā p̄suāt̄ spēs. **A.** put facim̄ ita z patres nostri fecerūt/viui m̄ in lege patz. **F.** Et iō verbū dñi cūp̄ os p̄bi cū samuelis loq̄ntis hely/semel dies veniunt vt p̄scindā brachiū tuū z brachiū dom̄ p̄ris tui/vt nō sit sener in domo tua z tabescat aīa z maḡ ps dom̄ tuell. **A.** **S**poz ter seq̄ vestigia patz. **F.** fateoz. **A.** **E**rgo habeo optatū. **F.** Quia patrē equocās loq̄ris de corrupto z mortali/ ergo at̄ fateoz de vestigijs p̄ris eterni z creatoris z redēptoris q̄ in celis est/cui v̄itq̄s volūtās fiat sicut in celoz in terra nr̄a z vestral. **A.** **U**tinā vtinā z vtinā. **F.** videris aliq̄n̄iulū reductus cōpūct. **A.** **S**um etenī sed illū nō cognosco patrē. **F.** **S**i teip̄m nō cognoscis/quō illuz cognosces? **A.** **R**ogo igitur quis sum dic? **F.** **U**as sterquilini cōcha/putrid̄ plen̄ stercore z horrore. cec̄ pauper/nudus/ignorās introitum tuū z exitum cui vita sicut ymbra que quanto magis crescit/tanto decrescit/et tanto magis ad mortem properat/tante subiecta mutabilitati/vt vna non maneat

Dialogus duorum militum

hora in eodē statu / s; es miserior. q; lz nil
cer tuis morte. tñ illi? hora nil incertius z
tñ illi nō puides sed spe vana q; tibi cadu
ca blandit / falleris. **A.** si tā vilis sum quō
deū videbo z patrē vocare psumā nō vide
bo. **F.** Quia es i tenebris. **A.** Erre cupio
F. Clama igit ad lucē. **A.** quō? nescio qd
dicā. **F.** Dic Veni claritas q; illūias oēm
hoiem venientē in hūc mūdū sed nō dili
gentē. q; q; diligit mūdū inimic? lucis effi
cit z offulcat. Et iterū dic Illust? a oculos
meos lux incōprehēbilis / fulgura coru
scarōes z dissipā eos vt nō videārvanita
tē. Et iterū clama Tribue lux inextingui
bilis dū te videā crea nomē alpha cū odo
revite q; p? te in odore vnguētōrū tuorū z
currat. gustē sana q; sapiā p; scāz discurrā
q; magna ē multitudo dulcedis tue quaz
abscondisti timētib; te. Et iterū mag; cōpū
ctus dic. Cur faciē tuā abscondis. **F.** forte di
cis. dñe. Nō videbit te hō z viuet. **A.** vā dñe
moriar vt te videā z videā vt hīc moriar z
ignosce fno tuo q; psumit loq; dño suo. ca
lamitas quā patior / me cogit exclamare /
cec? sum ad lucē ppero / tu es medic? et lux
vera via z vita z fons misericordie misere
re mei. **A.** pctōr sum forte nō exaudiar. **F.**
Dic dñe peccavi / z faciēdo / nihil fact? suz
nihil. z ita cōfiteor q; cōfessio est via ad te
p quā egrediar delimo z redibo ad te via z
q; verbū dixit. **Ego** sum via veritas z vi
ta. sepat? a te face? sine via q; sine ipō factū
est nihil z q; nullū bonū sine summo bo
no q; tiēs a te summo bono deuio nihil ef
ficioz. **Vidit** enī de? cūcta q; fecerat z erant
valde bona / malū āt factū sine ipō verbo /
nihil aliō est / q; priuatio boni / sicut ceci
tas priuatio visus. Et iterū dic Dñe nullis
meritis pcedētib; placuit tue summe z mi
sericordissime bonitati / ad eē me pducere
sed z mag; viuere z sentire z paulo min? ab
angelis itelligere. q; illa iā faciē tuaz hñt.
ego āt p spem z speculū in enigmatē. obse
cro regat me tua mīa z cogat te pietas ad
saluādū / q; te vicit ad creādū / q; nihil odi
sti eorū q; fecisti. **A.** Arta ē via. q; q; qd in
mūdo est / aut est cōcupia carnis aut ocu
lorū aut supbia vite / nimis peccavi / deuz
mundo postponēdo. diffido exaudiri. **F.**
Audis verbū cōsolatōis dicēs. Dedit eis
prātē filios dei fieri his q; credūt i noīe ei?
q; non ex sanguib; neq; ex volūtate carnis
neq; ex volūtate viri s; ex deo nati sunt. **A.**

quō potero redire z fili? effici. **F.** Jā dicit p
cōfessionē pñiaz z satisfactōez. **A.** difficile
est. **F.** imo facile volēti. fecit te de? dignissi
mā creaturā et licet sis nō capax āgelis q;
dammo par potes p verbū effici. q; potes
eqlis fieri z fili? adoptiu? p nigenitū ver
bū p quē hēm? accessum. **Via** ei sub pedi
b; hoīs subiecit de? vt sol? hō tor? do subij
ceret z tor? eēt seru? / cūctis dñaf hō. z exte
riora cuncta p corpe sunt creata. ipm vero
corp? p aīa / aīa vero p deo vt illi soli fūiat
z illū possideat ad solatiū. **Cogita** si tāta
tibi solatia in hac die lachrymarū / qnta i
die nuptiarū. si hec delectabilia in carcere
qd in p̄ria p̄ria cōferet diligētib; eū / q; n̄
est nūer? benignitatis sue. **A.** intelligo asser
ta vera. s; mihi ignoro z laico difficilia. **F.**
imo grossa z breuia. **A.** Dic igit. **F.** Dilu
gite deū z primū. **A.** diligo deū. **F.** Qui di
ligit me / sermonē meū fuabit. **A.** fmo est
mihi plū? z igno?. **F.** imo breuissi? z reso
lut? ad dilectōez dei z primū. **A.** in dilectōe
dei nō hesito q; summa est rō. **S;** q; sit p
xim? nō intelligo / nisi q; mīam in me agit
vt p̄ alios sine dei z leg; offensā / possi z di
micare / sicut z antiq; p̄cipēs z p̄he / p cō
textū sacre scripture dimicarūt z strēnue mi
litarūt. **F.** xpī actio / tua d; eē instructō q; p
psecutorib; orauit. z q; dixit. **Nisi** iusticia
vestra abūdauerit pl? q; scribarū z phari
seorū. nō intrabit; in regnū celozū. **Qui** āt
dixerit frī suo racha / reus ē cōsilio / q; āt di
xerit fatue / reus ē gebēne ignis. **Dicitū** est
antiq; in lege antiq; quā allegas. **Nō** occi
des / xps āt nō vult primū cōtristari. **V**bo
nec effectu / s; mutua charitate / sicut z ipse
dilexit nos / diligere ppter ipm tāq; frēs in
adā. frēs in xpō. frēs in ecclesia. **Illud** fuit
xpī testamētū. **Pacē** meā do vobis paces
meā relinq; vobis z in terra pac; hoīb; bo
ne volūtatis. **Noli** igit primū despiciere nec
cōtristari si xpīanus miles cupis nūcupa
ri salua iusta z moderata defensiōe incul
pare tutele. **A.** Si tibi credā pibit i me
strēnuitatis pterite fama gloriosa. ero fa
bula gētū. parentū opprobriū. quod ab
sit / quia crudelis q; famā negligit. **F.** Cru
delior est qui animā pdit q; etna amittit. p
caducis. **A.** Quid pferendū putas glorie
z fame bone. nōne p illa militamus omīs
milites. **F.** Nō nobis dñe nō nob. s; nōi
tuo da gloriā. **Gloria** deo debet in excels; z
in tra pac; hoīb; bone volūtatis. **Diabol?**

sibi gliaz qrit de opibz dinis tu et illi filis fur es z latro qres deo furari glaz sibi p i mēsis bñficijs debitā. Noli gliari in vcto z fabul/ mitte nautis vctū. z glaz deo/ sper ne caduca fallacissia z gusta z sapor a etna

A qd eq/ qd focij/ qd tirones/ qd arma qd castra qrita z peculiu eueniret sed z ref/ publica z illi p principes quoz grāz qsiui qd erūt facturi. **F** // Peribūt z tu cū ill sicut z granū qd in petra tua semiaui/ fru ctū nō emisit nec emittet. **A** // Nolo pi re/ imo pacē vel fed/ vellē inter nos inire/ vt honore saluo/ possem tuis p silijs adqē scere. **F** // Nobis tāqz hoibz bonevolū/ tatis par debet iure testamēti. quā vos ill' qsi ministri anti xpi rapuistis/ illius obtri nēde capaces. **A** // Deus supplebit defe ctus nros. **F** // Magnipotēs cui oculi sup filios ade/ a die natitatis vsqz in exitū vt reddat vnicuiqz fm opa eorū bona vel mala cūcta cernēs z cui nihil latere p̄t sup plebit iusticie h' seculi defect' z vos h' os efferos z sue pac' crudeles psecutores pu nict iurta demerita. **A** // De meritis ne/ scire iudicare sed pacē in diebz meis vide re desidero vt tuis p silijs tāqz accōmodis adqē scere salubrit. **F** // Si tēpali care m' vtinā saltē pace fruamur eterna Amē.

A Additio facta post
biennale interuallum.

A Luro biennali spacio/ redies anglic' de sua pegrinatiōe fran cuz reptū alloq qrit/ z p multa subitrat pristina collatoz. Qui francus // **A** // Nōne p̄rit' es z penitens de tātis ipietatibz/ p te in xpianissimo frā coz reg' pmissis. **A** // Non // **F** // Qua re. **A** // qz cū iusticia z iusta guerra feci. terrā eni nrāz qrim' nfi reg' francoz z an gloz iusto mādato/ z ita ex p' p viros ma gnos z doctos z p̄tiffices sum meli' p̄teri to informar. **F** // An regis tui iusticia p cessit p̄cor dic'. **A** // qz in successiōe pria cā filioz z liberoz/ s' rex Odoard' hñs fi liā ysabelis reg' philippi/ ex p̄sona illi' pe tijt regnū iure successiōis/ ergo cūctis p̄fe rend'. **F** // Filia est in hoc regno incapax. **A** // imo iure dino z ciuili capax. vt hēs i lib. deu. de filiabz apha/ p qbz dixit de' ad moysen. Da eis portioz hereditat' p̄ne. z hoc sit tibi iudiciū sempitnū. **F** // Illa be reditas plebeia/ nō regnū/ etsi regnū nō si mile huic i q mlra spūalia. Preterea argu

mēta leg' antiq' nō hñt efficacā nisi qte/ n' redacta sunt ad moralia. **S** // si ita sit qz sit capax/ cur igit' vos anglici/ filia reg' hē rici/ nuptā Gāfrido comiti Andegauen. moriēte p̄e sine mascul. nō admisisistis ad regnū. imo stephanū ex sorore nepotē p̄e tulist' ano dñi. D. c. xxxv. Nōne qd qsqz iuris in alrez statuit/ eodē iuri vti d'z. **A** // dignū z iustū puto s' hoc mibi nouū. **F** // lege historias. Lic' si etiā regni vri filia ca par existeret/ nō ideo in frācozū regno ca/ par eēt. **A** // Cur tā varie. **F** // Quia hoc regnū ab infidelibz cū infinito xpīcolarū martirio q̄sitū mirādiz/ singlaribz donis z p̄rogatiuis dñit' donat' ē i fide xpī edi ficatū tal' qz n' is caruit z heresibus teste gregorio. vñ Clodoueo liliū angelit' mis sum. cū āpulla sacra/ brō Remigio p̄pina/ ta/ vt illū z suos in dicto lilio successores. illi' sc̄tissimi chrismat' oleo inūgeret. z in post illā sacrosctām vinctōz/ paulomin' ab angel' rex q̄cūqz frācoz inūctus/ vesti/ gia illi' approbatōnis retinēs/ solo tactu manuū infirmos certa ifirmitate curat/ te ste notoz etate. **A** // Re h' rei mulier. capax cē set. cū a sacroz mīstratōe imo interdū cer/ to tpe ab ingressu ecclie p̄hibita. **A** // Quare nō idē sicut i alijs regnis in qbz mulierē credo capacē. **A** // imo z i regnis successerit z suc cedūt. **F** // Non frācoz. etsi in alijs p̄suetu do admittit illas ex p̄sensu toti' ppli fran cis at p̄suetudo z ppli p̄sensus in eū cō/ tradixerit. **A** // Quid pla' Nōne de' disticit do/ minia z trā inhabitari fecit/ p distictōem linguaz in turri p̄fusiois/ cum oēs in lin gua vniformes p linguaz p̄fusionē z diui sionē mūdū inhabitauit z gētes dispersit quōvos barbari qz vocē nō itelligim' mo/ ribz vita z lingua p̄sus dñtes/ nob frācis cupit' p̄esse. **A** // ec hercles cū hac diuersi/ tate hispaīas q̄suiit z hitauit. **A** // Nōne ec ro mani vniuers' liguis p̄ciparūt/ cur nō an glici eq' frācis p̄cipari p̄nt'. **F** // Quia i/ digni tā pietā xpianissime natōi p̄esse. de fende iusticiā allegatā z nō tirāniā. allega iustos reges et nō tirānos. **A** // reges hispa nie et nauarre q' in lingua dñanē. du cē Britānie et regē vngarie q. rj. linguas hz in reg' differētes/ vngaros teutonicos sclauos/ tartaros/ philistecos/ cōmannos francos et alios pro nūc a memoria mea lapsos. **F** // hoc qz popul' assentit subijci qz minor ps debet maior et digniori ce/ dere/ et regem alienum sibi assumit. nos

Dialogus duorum militum

autē nō sic. imo vos anglici dicte q̄re p
te p̄misse de filie successiōe/ expresse renū/
ciastis ⁊ regem philippū approbastis. **A**
E **N**ō credo. **F** **E**rras in facto vel ig/
noras rei geste notoriā. Unde p̄ tua veri/
dica informatōe scias q̄ anno dñi. **M**.ccc.
lxxxv. dñs philipp⁹ rex francoꝝ obiit. reli/
ctis philippo lebelz ysabele. q̄ fuit nupta
regi angloꝝ **O**doardo/ qui q̄dē **O**doar/
dus ip̄am reginā/ impie p̄sumptiōib⁹ cu/
iusdā sui p̄siliarij hucle despencier tracta/
uit. intantū q̄ franciā aufugere oportuit
et tādē post multa fuit cōpulsā redire i/
uita/ q̄ presidio ⁊ ope dñi **J**ohis de hāno
nia cū. cccc. nobilib⁹ retrocessit ⁊ a casu dō
disponente applicuit in: portu de pristō.
vbi sui beniuole adueniētes cū potentia
obsederūt regē virū suū ⁊ di/
ctū huc euiscerauerūt ⁊ regē custodierunt
filiūq; noīe odoardū coronauerūt/ quē fi/
liū ⁊ regē repperūt omēs de **R** **de**.
de mortemar inter q̄s retores insurrexit
talis inuidia inimiciā/ q̄ finaliter dicit⁹
Mortemar p̄ iudiciū baronū: mortū dā/
natus ⁊ euiscerat⁹ et ei⁹ intestina cōbusta
adhuc eo viuēte. sicut factum fuerat de di/
cto hucle despencier. **P**hilipp⁹ at̄ lebel fra/
ter dicte ysabelis/ habuit karolū regē fran/
coꝝ q̄ habuit tres vxores ⁊ mortū sine li/
beris/ ordiāuit q̄ dñs philipp⁹ de valois
cōsobrinus suus german⁹/ tutor esset ma/
sculi si sibi nasceret. si vero filia/ p̄misit iu/
dicio pariū/ ⁊ q̄ eligerēt in regē idoneio/
rē ⁊ expedientiorē. q̄ quidē karolus mori/
tur anno dñi **M**.ccc. xxviii. p̄pter q̄d dicti
pares elegerūt dictū dñm philippū/ omī/
sis dicta ysabele ⁊ ei⁹ filio odoardo/ q̄ si q̄/
dē philipp⁹ ilico coronat⁹ ⁊ inunct⁹ ⁊ cōse/
cratus ⁊ ilico debellauit ⁊ deuicit flandrē
ses ⁊ silt̄ misit nuncios suos dicto anglic
regi ad req̄rendū q̄ veniret ⁊ recognitum
ab eo ducātū acq̄tanie. q̄ siquidē odoard⁹
venit ad ciuitatē **A**mbianē. in q̄ rex affo/
ciatus regib⁹ **B**ohemie **H**auarre ⁊ maio/
ricarū ip̄m honorauit. **E**t idē odoard⁹ re/
cognouit dicto regi francie ducātū acq̄ta/
nie et fecit homagiū in p̄pria p̄sona verbo
autē rep̄iret teneri p̄mittēs q̄ se informa/
ret de modo ⁊ forma ⁊ informat⁹ faceret ⁊
lras p̄fici faceret iuxta formā ad quā tene/
ri rep̄iret. ⁊ ita rex anglic recessit cōtentissi/
mus ⁊ ilico reuersus cōgregauit p̄ceres re/
gni sui in q̄ gregatōne rex francie p̄iter su

os misit. **E**t licet fieret rumor in anglia q̄
debere coronari odoardo tāq; p̄ximiorū ni/
hilomin⁹ fuit conclus⁹ p̄ p̄ceres magnates
⁊ tres status regni q̄ tenebat facere homa/
giū dicto regi francie. q̄d ⁊ fecit p̄ suas lras
patentes/ q̄s vidi in chronica descriptas
datas ad elchen Anno dñi **M**.ccc. xxx. die
xiiij. **M**arcij cauet modo ⁊ forma re/
cognoscendū ducātū acq̄tanie vt p̄tē fran/
cie ⁊ vt comites de pōcien ⁊ mōstrolij ⁊ ita
p̄misit ⁊ iurauit se facturū p̄ se ⁊ successo/
res ⁊ ita est verū notoriū et manifestū p̄ q̄
satis iusticiā nostrā ⁊ impietate ⁊ iniquitate
vestra ⁊ ⁊ annicā/ in libidine dñandi si ve/
lis lucide potes cōprehēdere. **A** **M**irā/
da canis/ sed p̄cor q̄s ista ponit. **F** **D**ul/
ti historici ⁊ chronicarij ista ponūt/ sed la/
ti⁹ videt **J**ohs froyslardi vobis fauēs. qz
nō francus sed de hānonia. ⁊ seruitor do/
mesticus anglic regine/ vt ipse idē p̄fitec
nec ista tergiversari possunt. **A** **C**aliter
fui p̄ vnū p̄clatū magnū ⁊ doctissimū in/
format⁹. **S** **I** aliter cōtra veritatē sal/
ua sui pace. **A** **D**uo igit̄ tot ⁊ tāta bella
inde secuta ⁊ rex noster regē francoꝝ se no/
minauit. **F** **N**ō iusticia sed iniquitate ⁊ in/
stigate diabolo. **A** **Q**uō precor exprime
S **C**ire debes q̄ in francie curia/ p̄polle/
bat dñs **R**obert⁹ de artoys sororū regis. q̄
siquidē certa occasiōe puocauit regiā in/
dignatiōez intantū q̄ aufugit hannoniā
p̄opt q̄d rex ei⁹ vxorē ⁊ liberos detinuit ⁊
ducē hānonie diffidauit si illū receptaret
p̄pter q̄d iuit brabatiā vbi ilico durissima
guerra inchoata contra ducē p̄pter dictas
receptatōz q̄ ip̄m dñm **R**obertū ipulit ad
fugiendū in **A**ngliā vbi ilico applicatus
machinare cepit cū nobilib⁹ p̄tra regē frā/
cie dicēdo q̄ vecordes ⁊ pusillanimes es/
sent/ sic regnū dimittere. d. philippo cū si/
yellēt illō v̄dicare possent bono iure. ⁊c.
intantū q̄ in solenni festo b̄ti **G**eorgij in q̄
nobilitas vtriusq; sex⁹ uenit. in q̄ nature
hūane et pacis hostis p̄teru⁹ inimic⁹ dia/
bolus nō absuit. **I**mmo p̄ns illū diē glo/
sum sibi ⁊ oib⁹ diabolis fecit/ qm̄ iuuenū
vtriusq; sex⁹ ope et cōsilio/ sc̄m̄ passagiū
regis francoꝝ cū tricētis armatoꝝ milib⁹
turbauit/ guerrāq; p̄clusit inter nos xp̄ia
nos in q̄ credif. cl. annoꝝ spacio/ tā peste
ignis famisq; gladio xp̄ianoꝝ millones
interēptos. **L** **D**iaboli stimulate astutia/
vna dña p̄ ip̄m **R**obertū instructa. i. regis

anglor pntia in mensa sedentis vna ppo/
 fuit allegoria/seu figurā/ concludēs alle/
 gorice z figuratiue magnā regis z suoz ve/
 cordiam/nisi francie regnū vendicarent.
 Quo facto singuli tyrones instruci p do/
 minū Robertū/sua emiserūt vota dñab/
 q nunq̄ desisterēt/vn^o q vno oculo nō vi/
 deret/alius capuciū nō ferretē. donec frā/
 cie regnū/ animo illō querendi intrasset.
A. Quō tam repete fuit per nostros tāta
 materia z tanti regni cōquesta cōclusa **F.**
 Dirigente eodē diabolo/ pacis et nature
 inimico/ quoniā dicit rex philipp^o vidēs
 se imo totū orbē pacificū/ nolens miliciā
 ocio torpere. sed illā p xpi fide augēda di/
 sponere/iuit ad visitandū papā vrbānu z
 quintū in **Quinionez** petēdo crucē p eun/
 do vltra mare/ q obrēta/ repiebāt tricenta
 milia armigeri ad crucē recipiēdā dispo/
 siti qbus absentib/ anglici vestri putarūt
 facilem regni francie inuasionē. que cum
 ad aures dicti philippi francoz regis per/
 uenerūt. a tam pio z scō pposito a tāto bo/
 no vobis tā effera z dānata neq̄cia cōpul/
 sus p sui regni defensiōe destitit ita guer/
 ra cōtra infideles fienda z pvestra iniqua/
 te cōuersa/ cōtra xpianissimos frācos p ty/
 rannia z libidine dñandi exercēda vñ in/
 gemiscit popul^o in bilat hostis/ erulrat in/
 fern^o. que vox q̄ lingua tāta xpianoz dā/
 na exprimere potest illis ifelicissimis die/
 loco z hora fabricatis. **A.** Quō igit̄ rege
 philippo reuerso de **Quinionez**/ anglici nri
 certificati q̄ erat infra regnū tantū nego/
 ciū attentarūt z tā difficile. **F.** Instigāte
 diabolo z dicto Roberto ei^o ministro/ rex
 Anglie cōsultuit ducē hannone/ q̄ cōsult^o
 multū dissuasit istā querelā z guerrā. s; ni/
 hilomin^o magis fauēs maiestati q̄ verita/
 ti z iusticie/ dixit cōsulendos ducē **Brabā**
tie/ ep̄m Leodiē. Archiep̄m Colonien.
Ducem Belren^o Marchionē Jullien^o dñz
Arnolphum de baqueben z dñm de fran
quemont. q̄ siquidē eēt h^o opionis inci
piendi guerrā attrahi possent ad diffidan
dum regē francie. eēt sufficiētes ad inua
dendū cū. 10000. armatis cū trib^o corona
ris ad q̄s omnes p̄dictos missi sunt ilico.
xl. milites in maxima pompa q̄si aux ia
ctantes pro gratia ppli captanda p loca z
patrias quib^o iter suū faciebāt. Et ipsozū
aliq̄ cum vno oculo dicebāt se venisse/ nō
ante cū illo visuros donec aliq̄d magnuz

fecissent p cōquesta regi francie. Qui siq̄/
 dem milites z nūcij regis Anglie/ a dictis
 dominis reportarūt votiuū respōsum **Et**
 cū hoc tantū laborarūt q̄ habuerūt fauo/
 rem tacitū flandren. medio cuiusdam bar/
 tuelle inter ipos prepotētis. **Lomes** autē
 flandrie amicus francozū posuit garnisio/
 nez a gagent cui^o metu oportuit anglicos
 pomposos p hollandiā remeare. Quo au/
 dito p regem anglie misit cōtra dictā gar/
 nisonē. d. armatos/ z. 2000. archerios q̄
 post multū conflictū dirigente diabolo p
 ualuerūt. **Ex** qua victoria dicit bartauelle
 resumptis virib^o ilico scripsit regi anglie/
 q̄ post tale principiu veniret pualeret p/
 ut z fecit z venit ad dictū locū vbi
 cum omnibus premissis cōuenit z intan/
 tū votū p̄palauit q̄ post vni^o mēsis spaciū
 facere voluerūt/ q̄ dux **Brabantie** faceret
 et ille differens post aliā dilatoem conclu/
 sit q̄ nisi de mandato impatoris nō diffi/
 darent. propter quod **Marchio Jullien.**
 missus ad illū/ obtinuit vicariatū imperij
 et licentiā fabricādi monetā sub colore q̄
 rex francie occuparet ab imperio castrum
 de creuerē in diocef. **Ameracen.** **Et in**
terim aduenit estas z rex anglie erat cum
cōiuge in castro de lonaur. adueniēte aut
termio/ venerūt anglici. 500. z sagittarij
10000. z nihilominus oportuit ipm vsq̄
ad mēsem nouēbris alios dños expecta
re/ z interij miserūt diffidatōnes regi fran
cie per quēdā ep̄m de Incole ex parte re
gis anglie tanq̄ vicarij sacri impij quod
tunc etiā noluit dux **Brabantie sed ventu**
rum se p̄misit quando obsedisset ciuitatē
Ameracen. qd z fecit. Sed rex anglie fu
it cōsultus dimittere obsidionē et intrare
regnū quod z fecit. Sed ilico cum voluit
intrare regnū. Lomes lynandi z Lomes
de ipm quē extra imperiū dimi
serūtq̄ solum vt vicario obedierāt et fue
runt cū rege francie vnde rex francie venit
obuiā cum regibus Bohemie Scocie et
Auuarre habens. 6000. z viij. bānerias
dc. lx. peminones. vi. duces. xxxvi. comi
tes. cccc. milites. z. lxxij. pedestres vsq̄ ad
locum de buronte. Rex anglie prope per
tres leucas habebat duces **Brabantie de**
Sueldes **Marchiones de Jullies et blan**
nerbonc. comitē de moirs dños de hāno
nia Robertū de artoys z omēs barones z
milites anglie. sed finalit̄ tractāte ducissa

Dialogus duorum militum

Bannonie recesserant sine bello. **A.** Nec mihi non videtur verisimilia quod vicarius imperii ad tantam guerram iniiciendam procederet cum se noverat francorum regem. **S.** salua pace tunc se non dicebat francorum regem sed dicam cur et quod nomen et titulum regis rex vester usurpavit. **S.** Scire debes quod post promissam nisi est medio dicti Jacobi tartavelle attrahere flandrenses qui omnino negaverunt metu pene conuente et per ecclesiam illis imposita. ut si minus grata regi francie unquam facerent pene excommunicationem et ducentorum milium floren. subiacerent. **S.** Sed consilio vni mali aduocati tergiversatoris quasi achitofelis fuit dictum quod si recipet titulum regis francie et tanquam francie rex illis precipiet quod eent liberi a pena cuius consilio fuit vtriusque applausum. licet multis prudentibus videtur rationi dissonum. recipe titulum tantum sine alijs causis et possessione. **A.** Quid inde processum. **S.** Armata francorum et Ianuenum per mare destruxit auroniez franci destruxerunt terram domini Johis de hannonia. et illi de cameraco hannoniam discurrerunt. Postquam anno. xl. itez reuertit anglorum rex ad franciam qui reperit in mari armatam francorum cum qua dimicauit et durauit conflictus ab hora prime usque ad nonam et finaliter angli preualerunt et transierunt et venerunt ad gaudium ubi reperit reginam enitiam et illico obsedit ciuitatem Tornacensem. **A.** rex francie venit usque ad pontem de Cressy ubi multe scarmuche et franci strenue se habuerunt. et potentiores et flandrenses vercordit aufugerunt. sed finaliter post. xi. septimanas tractate ducissa hannonie fuerunt deputati quinque tractatores qui concluderunt treugam ad annum unum. et debuerunt reges mittere quinque notabiles personas. et ex parte pape duos cardinales ad ciuitatem attrabatenam. et quicquid per illos seu duas partes illorum esset factum ratum maneret atque firmum et interim vti possidebat quisque possideret. **S.** Sed finaliter in dicto plamento nihil fuit conclusum culpa anglicorum pertinacium. **D.** Demum rex anglus ordinauit festum in die Georgii et ordinem de Jarretiere cum xl. militibus. et xl. scutiferis et regina presentem cum. ccc. domibus vel domicellis inductis eadem liberata. Anno. ccc. xliiij. **A.** et demum anno. clvi. posuit obsidium ante calaysum propter quod rex francie venit ad leuandum et quod non potuit transire obtulit bellum et roga

uit regem anglie et simul pugnaret quod refutauit et ita sine fructu retrocessit propter quod rex anglie habuit calaysum et sine misericordia illos cum seueritate tractauit et anglicis populauit. **M.** Multi guerre actus secuti usque ad annum. liiij. quo fuerunt in Auinione ad tractandum de pace et anno. lv. princeps de gal. descendit et eodem anno rex Anglie usque calesium et inde ad locum de bedin. cui rex francie venit obuiam et obtulit bellum dicto anglorum regi. qui illud renuit et cum confusione retrocessit. **D.** Demum anno. lvi. contra principem de **R.** rex Jo. franciam venit et habuerunt bellum prope ciuitatem pictauiensem. in quo probdolor. multi nobiles hinc inde occisi et franci qui superati sed rex Johis fuit reputatus strennuior miles illius belli. quem vos anglici honorastis. sed finaliter per multa ipsum occidit. et tanto maiorum fuistis actores quod deum debetis timere ultorem. **E.** ecce iniusticia seu iniquitate vestra. **A.** alio dixit mihi pontifex meus. **S.** Dic pro quod dixit. **A.** Dixit quod pro iustificatione sua obtulit rex noster stare consilio generali quod francie rex renuit quod non renuisset si de iure suo confidisset. **S.** Per premissa tibi liquet satis responsio nonne questio sopita si que esset per consensum regis et regnicularum factum cum tantis deliberatione et dilatione omnia potuerunt rex et regnicole singuli at non. **A.** Cum igitur rex tuus cum procerum et regnicularum consilio regi francorum homagium fecit et regem agnouit et approbauit quomodo contra proprium iuramentum homagium et fidelitatis sacramentum venire non veretur anglici. **N.** Nonne fellonia commisit rex vester. **U.** mo lesit maiestate domini sui. **N.** Nonne ista exceptio alias elidit. quomodo igitur debuit francie indubitat pro promittente de tanto regno in homines pauci enim reperuntur hodie a populo aurum spermentes dicit enim salomon quod omnia obediunt pecunie et alius dicit. **A.** Audito nullo quasi quodam summo principe. **R.** Resiliunt valere nihil audit nisi salua. **N.** Nonne de dicta fellonia ipse rex iudex competens tanquam dominus feudi et saltem cum paribus quomodo summittere debuit vel potuit alieno iudicio nunquam fecit nec facere debuit. nec legi fuisse de hoc actum. **P.** Preterea quilibet principum non subdita imperio potest sibi regem eligere. ut franciam et hispaniam non subdite

imperio. Cum igitur deficeret in regno frācie filius priogenitus / et alij capaces i sanguine in proprietate pcederent. quare nō potuerunt illū sibi eligere regem iudicio et electōne parium et magnatū prout fecerunt illū victoriosū philippū cui inerat splendor nobilitatis regie / et cuius voces intellexim⁹ non barbarū seu anglicū / vel saxonē / cuius vocē non intellexim⁹ populus francus / erat enim dñs philippus p pinquior. et ideo cū naturaliter in regno succedat / et naturaliter in regno cum naturam imitetur / et ab ea separari nō possit iuxta doctorū approbatas sentētiās. Nec etiam procerū suorū consilio dictus rex anglicus contra fidelitatem / et homagiū prefatum venire psumpsit / nisi de facto ad suggestionē diabolicā medio illius diabolici Roberti de artoys impij et quasi per indignatōem desperati illi tyrones / et iuvenes postvinū / et dominarū psuasionē vocati / illa vota de faciendo guerrā in francia / fate / et in suarū animarū salutis detrimentum emisissent. Nec ambigendū quin pceres si cōsulti fuissent regnū suū et ducatum acquitanie cū alijs pinentijs maluisissent pacificū / et sub federē regie francoꝝ maiestatis / q̄ se tot / et tantis guerre discriminib⁹ immiscere per que nil securū / sed omnia contētiōsa / et anglicis inutilia / et dānosa saluis dei offensis / et proximorū contumelijs que extimatōem nō recipiūt quibus mediā illius anglie regni pars peste / et gladio depopulata / et homibus viduata et si damna dederūt certe maiora repas si sunt. Quid plura? Lerte que iuste possidebant et pacifice / nūc tyrannice / et per seculonā omnia cōmiserunt / et pacis fructum amiserūt. Malum igitur iuvenile / et filiū / et ipiū. minus salubre / et vtile / et honestū. Nec video vobis remediū hominibus destitutis nisi q̄ habita dispensatōne / viduas vestras desponsetis / et dei et hominū pacem queratis. **A** Dolendū et mirandū de assertis si veritati innituntur. **F** Tra ponūt / et habent chronice quas vidi. **A** Nonne treuge vel pax ex post facte. **F** Multe sed nulla efficit nec tenta. **A** Cuius culpa. **F** Vestra prout audistis. **A** Non perpēdi culpam nostrā. **F** Culpam noto continuā per pmissa / quia ex malo p̄cipio malus finis spectā dus / quicquid ex post bellis iniustis ipijs /

iniquis fortuna dedit suo iure illd vestra impietate et p̄ malicia venit. Multi enī tractatus iniciati cū illo illustrissimo. d. Jo. de francia q̄ pro cōsummatōe tractatus redijt angliam / et ibi occisus. / et licet habueritis hominē redemptōem habere vel petere nō veremini in gladij virib⁹ quib⁹ plures ex vestris q̄ ex nostris interempti et longe plures habetis viduas / et orphanos quā nos dei misericordia habeam⁹ / iustissimo dei iudicio illd disponente / ut qui sanguinē sicitis / sanguinē patiamini / et bibatis. Voluistis enī / Anni assyriorū regis / magis q̄ xpi imitatores esse q̄ annorū. l. spacio pagande dominatōis libidine / arma ferrea extulit / et cruentā vitā p totam asiā bellis egit / et in rubro mari vsqz ad luxinū pontū pdomuit. Barbaramqz adhuc in bellem torpentem excitavit se / vitā et iam nō pecudū sed sanguinē hominū bibere. **A** Non omnes eiusdem fuerunt nec sunt opinionis. **F** Lerte fateor nec natōem totā accuso sed autoribus tantorū scelerū culpam do. Proceres enī / et prudentes pacē concluderāt quā tyrones / et iuvenes incōsulti ad solam dicit. d. Roberti de Artoys psuasionē infregerunt / et guerrā cruentam inchoarūt. Multiqz probiviri pacē quesierūt / sed illorum opinio probdolor nō inualuit / et ita seu longo vsu tantorū preferim p̄latorū vestrorū autoritate cōprobata inoleuit q̄ si in naturā conuersa / et vtinā solos amores nō infontes pena sequerēt. **A** Quando fuerūt illi tractatus inter nos quos asseris. **F** Circa annum. D. ccc. lxxij. in quo rex Johannes fuit liberatus anno lxxij. visitauit papam in Tuinione / et anno ite rum. lxxij. pro cōsummatōe tractatus redijt angliā et ibi mortuus. Ex quib⁹ orta est questio et finaliter anno. lxxvij. in plamento parisiē. sententiātū est q̄ appellatōnes dominorū de acquitania a rege anglie deberent recipi p dictum plamentū / et ita fuit significatū regi anglie qui multa allegauit a rationis tramite multū dissona / sed nec minus rex noster tanqz iustificatus ex abundanti obtulit stare iudicio ecclesie Rhomanę dñi nostri pape quod rex vester renuit. **A** Difficile est mihi credere. **F** Quare credis de pace cum illius fueritis semp inimici / et ruptores. rā quā nō homines bone voluntatis quibus

Dialogus duorum militum

solis par a christo legata. **A** Immo
semp̄ quesuimus et querim⁹ pacem. **R**
Quare igitur occidistis illū piū regem
vestrū Richardū cui⁹ medio pacem per
petuā si illa digni fuissetis q̄siueratis. **A**
Longa est historia. **R** Immo breuis
in effectu. **A** Quare breuis. **R** qz
tanq̄ pacis inimici estis assueti dños et re
ges occideret. **A** quos et quot. **R** Cum
ipse melius scire debes quare regē sanctū
kinicū danorū et anglorū regem cui⁹ regis
danorū estis tributarij/occidistis infra ec
clesiam cathedralē in ciuitate ortoniē in
regno dacie et pheonia insula et ibi sanct⁹
marrir sepultus. In cui⁹ rei memoriā/ sa
gitta signū vestri gestare sacerdotes in ca
sulis debent dū celebrant. quā possessio
nem impie cōtinuastis vsqz ad aliū scrip̄
marrirē scrip̄ thomā cantuariē. pro iusti
tia cuius estis inimici morientē et vsqz ad
dictū piū regem Richardū pro paceyo
bis quesita tanq̄ indignis infectus. Que
igitur maior demētia q̄ nobiscū cōtende
re nisi gladio. si dominos naturales et p
prios occidistis vñs impijssimis opinio
nibus dissentientes quō alienis pacē vñ
iusticiā seruabitis. **A** Nunq̄ audiui an
glicos reges infectos. **R** Ego legi p
dictos et alios etiā tempe antiquissimo.
A Dic queso vnū. **R** Dicā plures
A Rogo dic. **R** Anno dñi. dc. lxxij.
Diuas rex anglie occisus est. Anno. dc. li
Dfini rex occisus Anno. dc. lxxij. Alfin⁹
rex occisus Anno. dc. lxxx. Egriſd. Rarda
hūbrozū rex occisus est. Anno. dc. xcviij.
Urenhered dux regni mordamibrozū in
terfect⁹ est. Anno. dcc. xvi. obred rex mor
damibrozū interfectus est put vester Be
da venerabilis in angloz historia/late de
scribit. De illo autē martire/ glorioso san
cto kinito dacie et anglie rege/ponit dano
rum historia. **A** Illi tunc infideles
R Sed vos tūc infideliores. **A** bo
num fecerūt quia sanctos et martyres/ho
mines mortales fecerūt. **R** Si bonū
nō tamen bene fecerūt. et deus remunera
tor aduerbiorū nō nominū. // **A** Forte
cū iusta causa fecerūt et ita bene. **R** Vo
lentibus nō abest occasio iusta vel iniusta
sumūt enī occasione iniqui qz corrigi de
spiciūt et bene prolata criminātur. Valde
enim insolens et intolerabile existimāt q̄c
quid illud nō sonat quod intus amant

R Dum mēte reuoluo que audiui ma
lo tacere q̄ loqui. Vincit enim om̄ia veri
tas. et certū quod in diebus meis vidi no
bis pacē quesitā medio illius boni regis
Richardī de cui⁹ mortē causis illi⁹/ satis
impijs/ taceo. de tā antiquis ignoro. hoc
saluo q̄ inter nos fama asseritur. Norma
niam nobis p̄tinere et in hoc nos iustam
vos iniquā fouere causam. **R** Salua
pace nō est vey. nil citra mare habetis ni
si p̄ tyranniā et mare est et esse debet termi
nus vester. Habuistis tamē alias ducatū
acquitanie cum aliq̄bus pertinē. in feu
dum a rege francorū que ducatū per mul
tiplicatas fellonias diuine et regie francie
maiestatis offensiuas amifistis p̄tra fide
litate iurata et promissam veniēdo. In
Normania autē nullū ius habuistis. nec
habetis/ immo vt dux normanie rex fran
corū est verus rex anglie. scitis enī q̄ dux
Normanie iusto titulo regnū vestz que
fuit vnde repio etiā q̄ anno. c. lxxij. rex frā
corum Ludorvicus zelotypia mor⁹/ vxo
rem repudiavit quā henricus normanie
dux p̄ter eius volūtate duxit propter qd
inter eos suborta guerra sed post eodem
anno facta pace int̄ eos dictus Henricus
cum dicti regis Ludorvici p̄sidio/ angli
am cōtra Stephanū intrat regnum et oc
cupat sed per cōcordiam illi regnū ad vi
tam dimisit. q̄ post illo Stephano mor
tuo cum dicti regis p̄sidio regni itegritas
tem habuit et possedit. Post autē circa an
num domini. M. c. Philipp⁹ francorū et
Henricus angloz reges simul in christi
nomie cuz innumeris nobiliū milibz iter
pegrinatōis vltra mare pro christi vin
dicta fienda arripuerūt/ et si rex tuus odo
ardus similiter in die sancti Georgij face
re voluissz aut saltem illū xpianissimū frā
corum regē Philippū de valois nō im
pediuisset anglicos suos. **A** Non perdi
disset nec tantorū francorū mortem pro
pinasset nec notā sue fidelitatis infracte in
currisset/ sicqz rex Henricus vltimo vita
functus strennuitatē propria et fratrū ac
sue militie cōtra infideles cōuertisset. **A**
Possibile est. **R** Precor nomia mihi
pontificē tuum instructorē et in hac mate
ria eruditorē. **A** Ad nominabo/ sed
magnum in dei seruitio tibi esse assero et in
magna dignitate constitutū. **R** An
nā bene ppendat/ sue magnitudis p̄cep

et casuū sublimiū macia lubricitate. quomā
 nā trepidaret tam sublime aggredi fasti-
 giū quod dū videtur virere cadit. et dū ce-
 tollit terminat sine repentino sicut ros/
 qui subito desiccatur. **¶** **A**si bñ in-
 telligeret nō fuisset in tanta constitutō di-
 gnitate. **¶** **D**ignitas ex se improbos
 neq̄t facere reuerendos / q̄ ex se dignitas
 nihil habet virtutis nec virtus ex dignita-
 te. sed prop̄ virtutē dignitati dat honor.
¶ Si enī aliquid boni a natura inesset di-
 gnitati / mali nō precessent sicut videmus
 precesse. **¶** **T**alem illū credo fore pre-
 latum et bñ intelligentē. **¶** **U**tinā ta-
 lis sit cui opatio lingua mens et vita testi-
 moniū prebeāt dignitati. **¶** Apud deū enī
 nō est etas sed actus vitæ et mox dignitas
 approbat. **¶** **¶** **Q**uare de illo tantū du-
 bitas et inquis. **¶** **¶** **P**er ea que video
 et audio iugiter in his regnis et in ista ma-
 teria. **¶** **¶** **Q**uid vides. **¶** **¶** **V**ideo
 prelatos et sacerdotes vestros armigeros et
 viros sanguinū effectos / sed quo iure ne-
 scio. et tamē nup in ciuitate Rothomagī.
 audiui regem vestrū Henricū vltimō vita
 functū strenuū mirabiliter prelatos ve-
 stros arguentē et mordentē q̄ ex eorū in-
 cumbenti officio nō essent pacis amato-
 res zelatores et p̄sutores / et tamen vestros
 vidi prelatos magnos et audio bellatores
 et pridē quod deterius est piū et charitati-
 num subsidiū pro fide xp̄i iure datū et con-
 tra hereticos cōuertendū cōtra nos xp̄ia-
 nissimos cōuersum et pro nostra occisiōe
 erogatū. quod mihi nedū admiratōnem
 inducit sed stuporē. **¶** **¶** **Q**uius mores tā ener-
 gos p̄sidero recolens eius quod dicit Ber-
 nar. ad eugenū q̄ hodie totus zelus ecclia-
 sticus feruere videt in tuendis possessiōi-
 bus et dignitatibus. honoziq̄ totū detur
 et sanctitati nihil / et de dei placito vltima
 fit mentio / et de iactura salutis cunctatio
 nulla nec salubre putatur nisi quod subli-
 me. et nihil iustū videtur nisi quod gloriā
 redolet. **¶** **¶** **P**robi sunt vere / sed regis
 et principis imperiō hec faciūt. **¶** **¶** **D**i-
 cit petrus magna autoritate q̄ magis deo
 oportet q̄ hominibz obedire. **¶** **¶** **N**on in for-
 titudine viri beneplacitū erit deo / sed sup-
 humilem et māsuētum et timentē verba do-
 mini requiescet / spiritus eius / et qui te in
 vna macilla pcusserit prebe alia. **¶** **¶** **I**uxta il-
 lud verbū christi. **¶** **¶** **D**edi genas meas eucl-

lentibus et cōspuentibus in me. **¶** **¶** **D**ic pre-
 cor prelatos et sacerdotibus tuis magis an-
 nuentibus maiestati q̄ veritati mente vt
 reuoluant illud terrendū euangeliū. **¶** **¶** **N**isi
 iusticia vestra abundauerit magis q̄ pha-
 riseoz nō intrabitis in regnū celoz. **¶** **¶** **Q**ui
 dixerit fratri suo racha reus erit iudicio.
¶ **¶** **Q**ui dixerit fatue reus erit gebēne ignis.
¶ **¶** **S**i pro tam modica iniuria gehennā p̄-
 uocauit / quid pro tantis stragibus et exe-
 crabilibz homicidijs et alijs guenē discris-
 minibus. **¶** **¶** **C**ogitent ecōuerso si veri sacer-
 dotes et pontifices pacem psuasissent a tē-
 pore **¶** **¶** **O**doardi citra / quanta et qualis eēt
 militia et nobilitas christiana. et si pro xp̄i
 fide augenda expositarēt rex noster dispo-
 fuerat / quātus fructus vbi nunc luctus.
¶ **¶** **C**ogitent de satisfactōne vbi in seuitia p̄-
 seuerant. **¶** **¶** **F**init.

Opus quoddā col

latiū de quadā puella que olim in Fran-
 cia equitauit cuius editio magistro Johan-
 ni de gerson ascribitur / sed magis apparet sti-
 lus magistri Henrici de gorckheim.

¶ **¶** **A**d gloriā benedictę trinitatis / glō-
 seq̄ semper virginis dei matris ac totius
 curie celestis.

¶ **¶** **T**alit me dominus cui sequer gre-
 gem et dixit mihi vade et prophe-
 ta ad populū meū israel. **¶** **¶** **A**mos
 vii. **¶** **¶** **P**opulus israel populus re-
 gni francie nō incōgrue potest sp̄ialit̄ nū-
 cupari / quē fide dei et cultu christiane reli-
 gionis notū est semp floruisse. **¶** **¶** **A**d huius
 regni filiū quedā iuuenula / pastoris cu-
 iusdā filia / que et ipsa gregē ovium secuta
 fertur / accessit. asserens / se missam a deo q̄
 tinus p̄ ipam dictū regnū ad eius obediē-
 tiam reducat. **¶** **¶** **N**e autē ipsi assertio putet
 temeraria etiā signis supnaturalibus vt
 tur / sicuti reuelare occulta cordiū et futura
 cōtingentia p̄uidere. **¶** **¶** **R**efert insuper q̄ sic
 rasa capite ad modū viri. et volens ad actū
 bellicos procedere / vestibus et armis viri-
 libus induta / ascendit equū. que dū in eq̄
 est ferens / ver. illi / statim mirabili viger in-
 dustria / quasi peritus dux exercitus ad ar-
 tificiosam exercitus institutiōem. tūc quo-
 q̄ sui efficiūtur aiōsi. **¶** **¶** **C**ontra vero aduer-
 sarij timidi quasi viribz destituti. **¶** **¶** **T**ibi at
 de equo descendit / solitū habitum mulie-
 rez reassumēs / fit simplicissima negotioz